

ĐÁNH GIÁ KỸ NĂNG THỰC HÀNH CỦA DƯỢC SĨ Ở CÁC NHÀ THUỐC TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ BUÔN MA THUỘT NĂM 2021

Nguyễn Thị Diệu Linh¹, Nguyễn Thị Linh¹

Ngày nhận bài: 19/7/2022; Ngày phản biện thông qua: 04/8/2022; Ngày duyệt đăng: 05/8/2022

TÓM TẮT

Mục tiêu: Đánh giá kỹ năng thực hành của dược sĩ ở một số nhà thuốc trên địa bàn thành phố Buôn Ma Thuột năm 2021. Thiết kế nghiên cứu: mô tả cắt ngang. Kết quả: Kỹ năng khai thác thông tin đối với trường hợp bán thuốc đối với bệnh đơn giản được tất cả các nhà thuốc thực hiện, trung bình 1 nhà thuốc hỏi 4,83 câu. Trường hợp bán thuốc kê đơn có 73,33% nhà thuốc không đưa ra bất kỳ câu hỏi nào, chỉ có 5% nhà thuốc hỏi về đơn thuốc và 98,33% nhà thuốc vẫn đồng ý bán khi khách hàng không có đơn. Trường hợp bán thuốc đối với bệnh đơn giản và bán thuốc kê đơn đều có 78,33% nhà thuốc không đưa ra bất cứ lời khuyên nào cho khách hàng. Kỹ năng tư vấn sử dụng thuốc trong trường hợp mua thuốc đối với bệnh đơn giản được tất cả các nhà thuốc thực hiện, chủ yếu hướng dẫn về liều dùng 1 lần. Trường hợp bán thuốc kê đơn có tới 72,88% nhà thuốc không có bất kỳ hướng dẫn nào. Trường hợp bán thuốc đối với bệnh đơn giản 93,33% nhà thuốc bán thuốc thuộc nhóm kê đơn. Hoạt động ghi nhãn thuốc và ra lẻ thuốc ở khu vực đúng quy định không được thực hiện ở tất cả các nhà thuốc. Bên cạnh đó chỉ có 51,67% nhà thuốc có dược sĩ mặc áo blouse và 3,33% đeo biển hiệu ghi rõ họ tên. Kết luận: Chất lượng kỹ năng thực hành của dược sĩ ở một số nhà thuốc trong thành phố Buôn Ma Thuột còn nhiều bất cập.

Từ khoá: nhà thuốc, kỹ năng thực hành bán thuốc, dược sĩ.

1. MỞ ĐẦU

Mạng lưới bán lẻ thuốc là kênh phân phối thuốc chủ yếu đến người dân, doanh số tiêu thụ chiếm tỉ lệ cao tổng giá trị doanh số tiêu thụ chung trên thị trường dược phẩm tại mỗi quốc gia. Sự phát triển của hệ thống bán lẻ thuốc như các nhà thuốc, quầy thuốc giúp người dân được tiếp xúc với hệ thống chăm sóc được tốt hơn.

Nhiều nghiên cứu ở trên thế giới đã chỉ ra rằng vẫn còn nhiều tồn tại ở các cơ sở bán lẻ thuốc. Khảo sát việc thực hiện GPP của các nhà thuốc ở 6 nước Đông Nam Á vào tháng 5 năm 2007 của FIP cho thấy: nhãn thuốc ghi không đầy đủ, việc cung cấp thông tin và tư vấn sức khỏe cho bệnh nhân chưa được chú trọng. Nghiên cứu tại Ấn Độ năm 2014 chỉ ra rằng các dịch vụ dược cộng đồng còn ít, không hiệu quả, chưa được đổi mới và tổ chức hợp lý (Tiyagura et al, 2014). Một nghiên cứu phân tích tổng hợp và đánh giá có hệ thống đã cho thấy 62% doanh số bán kháng sinh không có đơn thuốc trên toàn cầu. Kết quả nghiên cứu về kiến thức của người bán thuốc tại Ả rập Saudi (2016) cho thấy có 70,5% người tham gia không nhận thức được rằng việc bán kháng sinh mà không có đơn của bác sĩ là bất hợp pháp (Hadi et al, 2016).

Ở Việt Nam nhiều nghiên cứu cho thấy khi có những bất thường về sức khỏe, phổ biến là những bệnh thông thường, người dân thường đến các điểm bán lẻ thuốc để tự mua thuốc điều trị. Vì vậy nếu các cơ sở bán lẻ không được đảm bảo về chất

lượng, không thực hiện đúng các quy chế thì sẽ gây ra hậu quả khi sử dụng thuốc và ảnh hưởng đến sức khỏe của người dân trong cộng đồng.

Nhiều nghiên cứu trước đây tại các tỉnh Kiên Giang, Đồng Nai, Bình Dương, Hà Nội... cho thấy các hoạt động chuyên môn tại cơ sở bán lẻ thuốc vẫn có nhiều bất cập xảy ra như: không mặc đúng trang phục và đeo biển hiệu khi hành nghề, hoạt động hỏi, khuyên, tư vấn hướng dẫn sử dụng thuốc,... chưa đảm bảo chất lượng. Cụ thể tại Bình Dương nhà thuốc không đưa ra bất cứ câu hỏi nào trong trường hợp bán thuốc kê đơn là 40,5% và bán thuốc không kê đơn là 48,6%, không đưa ra bất cứ lời khuyên nào trong trường hợp bán thuốc kê đơn là 48,6% và bán thuốc không kê đơn là 87,6%, không tư vấn và hướng dẫn sử dụng thuốc trong trường hợp bán thuốc kê đơn là 35,1% và bán thuốc không kê đơn là 51,4% (Trang, 2014, tr. 44 – 49). Tại Hà Nội nhà thuốc thực hiện đúng trang phục chuyên môn chiếm 58,4% và đeo biển hiệu ghi rõ chức danh chiếm 44,09% (Thuý, 2019, tr. 38).

Những bất cập này đã và đang tồn tại ở nhiều cơ sở bán lẻ thuốc cần phải có biện pháp khắc phục để hướng tới việc cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe về thuốc cho bệnh nhân một cách an toàn, hợp lý và có hiệu quả.

Hiện tại thành phố Buôn Ma Thuột là nơi tập trung đông dân cư và số lượng nhà thuốc ở mức cao. Tuy nhiên trên địa bàn thành phố Buôn Ma

¹Khoa Dược, Trường Đại học Buôn Ma Thuột;

Tác giả liên hệ: Nguyễn Thị Diệu Linh; ĐT: 0976324598; Email: ntdlinh@bmtuvietnam.com.